

МОТИВАЦІЙНИЙ ЛИСТ

Безпрецедентні виклики, з якими наша держава та суспільство стикнулися упродовж останнього десятиліття і які несуть пряму загрозу державності, суверенітету та конституційному ладу, потребують не лише максимальної мобілізації усіх державних інституцій, а й їхньої трансформації з метою ефективного виконання своїх функцій в умовах стрімкої динаміки розвитку суспільства та соціальних процесів у ньому.

Нормативною основою регулювання усіх без виключення сфер суспільних відносин є Конституція — Основний Закон держави, який встановлює основоположні принципи регулювання суспільних відносин. Такі конституційні засади визначають сутність держави, її політичну і соціальну спрямованість, а тому об'єктивно потребують не лише закріплення в Основному Законі, а й вимагають забезпечення своєї стабільності та особливого рівня правового захисту.

Однією з найважливіших інституційних гарантій забезпечення статусу Конституції України як акту найвищої юридичної сили є ефективний та дієвий конституційний контроль (як превентивний так і наступний), виключним повноваженням на здійснення якого наділений Конституційний Суд України.

Системний та комплексний аналіз статей 147, 150, 151, 151-1 Основного Закону вказує на те, що Конституційний Суд України об'єктивно виступає одночасно і важелем збалансування системи державної влади і запобіжником від будь-яких законодавчих спотворень фундаментальних норм і принципів, закріплених у Конституції.

В свою чергу ефективна реалізація Конституційним Судом України своїх, визначених Основним Законом, повноважень повною мірою залежить від реального та дієвого забезпечення іншими ключовими державними інституціями гарантій його діяльності.

Втім, як показує практика, навіть після реформування у 2016 — 2017 роках діяльність Конституційного Суду України продовжує супроводжуватися цілим рядом викликів, які потребують грунтовного аналізу та невідкладного усунення причин їх виникнення.

Зокрема, спостерігається тривожна тенденція до звуження гарантій незалежності суддів Конституційного Суду України.

Окремої уваги заслуговує питання дотримання органами законодавчої та виконавчої влади закріпленого у статті 151-2 Основного Закону принципу остаточності та обов'язковості рішень та висновків Конституційного Суду України.

Поряд з цим, не так давно запроваджений інститут конституційної скарги, як додаткового (субсидіарного) національного засобу юридичного захисту порушених прав, продовжує породжувати серйозні науково-практичні дискусії, а також

викликає нарікання суб'єктів звернення щодо ефективності закладеної у законі моделі. На мою думку лише через призму практичного застосування можливо дійти збалансованого висновку щодо рівня ефективності нинішньої «усіченої» нормативної моделі інституту конституційної скарги, а також щодо необхідності та перспектив трансформації даного інституту в так звану «повну» модель.

Таким чином реалії сьогодення беззаперечно вказують на необхідність укріплення та підвищення незалежності й інституційної спроможності Конституційного Суду України як органу конституційної юрисдикції, удосконалення механізму його формування.

Переконаний, що набуті мною за роки роботи на посаді судді та у період здійснення повноважень члена Вищої ради правосуддя знання та досвід дадуть змогу на високому професійному рівні виконувати покладені законом функції судді Конституційного Суду України.

23.02.2022

(дата)

(підпис)

І.І. Обіденко

(ініціали, прізвище)